

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα, 25-05-2022

Αριθ. Πρωτ.: 4254

Αριθ. Γνωμοδότησης: 4

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΗΛ.: 2106419332

Προς

κ. Σταματίνα Ν. Περιμένη

Εισαγγελέα Εφετών-Επόπτη Δ.Α.Α. για θέματα οργανωμένου
εγκλήματος και Προέδρου του Σ.Σ.Α.Ε.

**ΘΕΜΑ: Αρμοδιότητα της Εποπτεύουσας την Δι.Δ.Α.Π. - Εισαγγελέως
Εφετών για έγκριση της άρσης της αποπροσωποποίησης των
ονομαστικών αρχείων επιβατών PNR (Passenger Name Registry) που
τηρούνται στην «Εθνική Μονάδα Στοιχείων Επιβατών» (ΜΣΕ) της Δι.Δ.Α.Π.**

Σε σχέση με το υπ. αριθ. πρωτ. 78/11-5-2022 έγγραφό σας, με το οποίο ερωτάτε, αν, κατά τις προβλέψεις της διάταξης του άρθρου 14 παρ. 3 του Ν. 4579/2018, δημιουργείται δική σας αρμοδιότητα, για έγκριση της άρσης της αποπροσωποποίησης δεδομένων PNR (Passenger Name Registry), η οποία σας ζητείται από το 5^ο Τμήμα -Μονάδας Στοιχείων Επιβατών (ΜΣΕ)- της Διεύθυνσης Διαχείρισης & Ανάλυσης Πληροφοριών (Δι.Δ.Α.Π.) της Ελληνικής Αστυνομίας, με το υπ' αριθ. πρωτ. 3021/2/5/175-ιστ' από 06.05.2022 έγγραφό του, προκειμένου να χορηγήσει αυτά στη ΜΣΕ της Ισπανίας, για χρήση από τις Ισπανικές Αστυνομικές Αρχές στα πλαίσια ποινικής έρευνας που αφορά εγκληματική οργάνωση παράνομης διακίνησης μεταναστών από την Κούβα στην Ισπανία

μέσω της Βαλκανικής οδού, δεδομένου, ότι από την τη γραμματική διατύπωση της ως άνω διάταξης, δεν προκύπτει, ότι αυτή (αρμοδιότητα), παρασχέθηκε στον Εποπτεύοντα τη ΔΙ.Δ.Α.Π. εισαγγελικό λειτουργό, καθόσον, γίνεται απλώς γενική αναφορά, ότι η έγκριση χορηγείται **«από την κατά περίπτωση αρμόδια Δικαστική ή Εισαγγελική Αρχή»**, σας εκθέτουμε εν συντομία, τα ακόλουθα:

I. Με το νόμο 4579/2018 (ΦΕΚ Α' αρ.201), όπως αναλύεται στο σχετικό ερώτημά σας, έγινε η προσαρμογή της νομοθεσίας στην Οδηγία (ΕΕ) 2016/681 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016, σχετικά με τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στα ονομαστικά αρχεία επιβατών (PNR) για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις περιπτώσεις α', β', και γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 8 (άρθρα 1 και 2). Καθώς επισημαίνεται στα σημεία 5 και 7 του Προοιμίου της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/681: «στόχοι της παρούσας Οδηγίας είναι, μεταξύ άλλων, η ασφάλεια, η προστασία της ζωής και ασφάλειας των προσώπων και η δημιουργία νομικού πλαισίου για την προστασία των δεδομένων PNR όταν τα επεξεργάζονται οι αρμόδιες αρχές...» (Αιτ.Εκθ.σελ.3).

II. Με το άρθρο 6 του ίδιου νόμου, συνεστήθη στη Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάλυσης Πληροφοριών (ΔΙ.Δ.Α.Π.) της Ελληνικής Αστυνομίας, Τμήμα με τον τίτλο: «Μονάδα Στοιχείων Επιβατών» (ΜΣΕ), το οποίο ορίστηκε ως η εθνική Μονάδα Στοιχείων Επιβατών (ΜΣΕ) και στελεχώνεται από εξειδικευμένο προσωπικό. Η ΔΙΔΑΠ, στην οποία εντάσσεται η ΜΣΕ, αποτελεί πανελλαδικής εμβέλειας αυτοτελή κεντρική Υπηρεσία της Ελληνικής Αστυνομίας, με συναφή και ανάλογη με τη ΜΣΕ, σε σχέση γενικού προς ειδικό, αρμοδιότητα και αποστολή, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 4249/2014 και παρ. 1 του άρθρου 27 του π.δ. 178/2014). Ειδικότερα, αυτή ασχολείται με: α) τη συλλογή δεδομένων ονομαστικών αρχείων επιβατών (PNR - Passenger

Name Registry) από τους αερομεταφορείς, την αποθήκευση, επεξεργασία και διαβίβαση των συλλεγόντων στοιχείων ή του αποτελέσματος της επεξεργασίας τους στις αρμόδιες αρχές, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 9 του ίδιου νόμου, δηλαδή σε εισαγγελικές και δικαστικές Αρχές, στις διάφορες διωκτικές αρχές - αστυνομικές, λιμενικές, πυροσβεστικές, τελωνειακές, ΣΔΟΕ- στην ΕΥΠ και στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, β) τη διαβίβαση στις παραπάνω ελληνικές διωκτικές αρχές αντίστοιχων στοιχείων προερχομένων από τις ομόλογες ΜΣΕ των άλλων Κ-Μ της ΕΕ, και γ) την ανταλλαγή δεδομένων PNR ή του αποτελέσματος της επεξεργασίας τέτοιων δεδομένων με τις ΜΣΕ των άλλων Κ-Μ της ΕΕ και με την Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol).

III. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 13 του αυτού νομοθετήματος (σχετικό άρθ.12 της Οδηγίας), θεσπίζεται μέγιστη χρονική περίοδος πέντε (5) ετών, μέχρι τη λήξη της οποίας η ΜΣΕ μπορεί να διατηρεί τα δεδομένα PNR που διαβιβάζουν σε αυτή οι αερομεταφορείς [περίοδος διατήρησης] (παρ.1), και μετά την πάροδο της οποίας, τα δεδομένα καταστρέφονται, εκτός αν έχουν διαβιβαστεί σε Αρμόδια Αρχή στο πλαίσιο έρευνας (παρ.4). Διευκρινίζεται ακόμα, ότι μετά την πάροδο εξαμήνου από τη διαβίβαση στη ΜΣΕ τα δεδομένα αποπροσωποποιούνται, με την κάλυψη των ρητά μνημονευόμενων στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού στοιχείων, τα οποία χρησιμεύουν στην άμεση ταυτοποίηση του επιβάτη (παρ.2), ενώ, τέλος, **στην ενδιαφέρουσα το ερώτημά σας παράγραφο 3, ρυθμίζεται η άρση της αποπροσωποποίησης και η αποκατάσταση των δεδομένων στην πλήρη αρχική τους μορφή, μόνον εφόσον πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις, και συγκεκριμένα, να εκτιμάται εύλογα, ότι είναι αναγκαίο για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών πράξεων ή σοβαρών εγκλημάτων και εγκριθεί αυτή από την κατά περίπτωση αρμόδια Δικαστική ή Εισαγγελική Αρχή.** (Αιτ. Έκθ. σελ.10).

IV. Με βάση τα προαναφερόμενα, αφού στην ερμηνευόμενη διάταξη, ορίζεται, ότι αρμόδια για τη χορήγηση της έγκρισης της άρσης αποπροσωποποίησης μέσω αποκάλυψης του συνόλου των δεδομένων PNR, είναι η κατά περίπτωση αρμόδια δικαστική ή εισαγγελική Αρχή, Εσείς δε, με την άνω ιδιότητα της εισαγγελικής λειτουργού, έχετε οριστεί ως Πρόεδρος του Συμβουλίου Συντονισμού, Ανάλυσης και Ερευνών, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2265/1994, όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρ. 12 του Ν. 3424/2005 και συμπληρωθεί με το άρθρο 54 παρ. 1 του Ν. 4249/2014, ο οποίος, σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 5 του Ν. 4249/2014 όπ. συμπλ. με άρθρ. 231 παρ. 3 του Ν. 4281/2014, **εποπτεύει και το έργο της ΔΙ.Δ.Α.Π.** κατά τη άσκηση των αρμοδιοτήτων της που σχετίζονται με τη συλλογή επεξεργασία και αξιοποίηση πληροφοριών και στοιχείων, **στην οποία υπάγεται** και το 5^ο Τμήμα της ΜΕΣ που σας υπέβαλλε και το σχετικό αίτημα, πρέπει να θεωρηθεί, ότι καθιδρύεται αρμοδιότητά σας, δηλ. θεωρείσθε για την περίπτωση: «αρμόδια Εισαγγελική Αρχή» προς έγκριση άρσης της αποπροσωποποίησης δεδομένων PNR, όπως και σε κάθε άλλη όμοια (υποβολή αιτήματος είτε από ομόλογη ΜΣΕ ή Αρμόδια Αρχή άλλου Κράτους Μέλους της ΕΕ ή της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Europol)), και, επομένως, ορθώς υπεβλήθη σε σας το σχετικό αίτημα του Τμήματος της ΜΣΕ της ΔΙ.Δ.Α.Π..

Εάν, όμως, πρόκειται να απαντηθεί αίτηση προερχόμενη από τις ελληνικές δικαστικές, εισαγγελικές και διωκτικές αρχές που ορίζονται στο άρθρο 9 του ίδιου νόμου, ως αρμόδιες για να ζητούν ή να λαμβάνουν δεδομένα PNR, στην περίπτωση αυτή, ως αρμόδια Δικαστική ή Εισαγγελική Αρχή, χορήγησης της ως άνω έγκρισης, θεωρείται αυτή **που χειρίζεται την υπόθεση** ή προκειμένου για αυτεπάγγελτη προανάκριση κατ' άρθρο 245 παρ. 2 ΚΠΔ, η **Εισαγγελική Αρχή** στην οποία υπάγεται η διενεργούσα την αυτεπάγγελτη προανάκριση ή την έρευνα, διωκτική αρχή, χωρίς να προβλέπεται δική σας παρεμβολή, αλλά, προηγουμένη, κατά τη

γνώμη μας, λόγω της Εποπτικής σας αρμοδιότητας, ενημέρωση. (Συναφώς με την τελευταία, και οι διατάξεις 249 παρ.3 και 32 του ΚΠοινΔ).

Αναφορικά, τέλος, με πιθανή παροχή έγκρισης αποπροσωποποίησης στα πλαίσια εκτέλεσης Ευρωπαϊκής εντολής έρευνας σε ποινικές υποθέσεις [ΕΕΕ] (Ν.4489/2017), που, συνιστά θεσμική μορφή δικαστικής συνδρομής επί του πεδίου συγκέντρωσης αποδεικτικών στοιχείων και χάριν της αποτελεσματικότερης συλλογής αυτών στην ποινική διαδικασία (ΑΠ 568/2021), ή συλλογής στοιχείων που έχουν ζητηθεί από τρίτη Χώρα με αίτημα αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής (άρθρ. 13 Ν. 4579/2018), θα τύχουν εφαρμογής ως προς τα παρέχοντα την εν λόγω εξουσιοδότηση δικαστικά όργανα, οι αντίστοιχες διατάξεις των ως άνω ειδικών νομοθετικών ρυθμίσεων και των επικουρικών τούτων, των άρθρων 458 και 459 ΚΠΔ περί δικαστικής συνδρομής, τέτοια δε, είναι τα εκάστοτε επιλαμβανόμενα επί ποινικών υποθέσεων δικαστικά πρόσωπα, δηλ. ο Εισαγγελέας Εφετών ή Ανακριτής Δικαστικών Συνδρομών, αναλόγως, με την αυτονοήτως ανακύπτουσα και εδώ, ως ανωτέρω, υποχρέωσή τους προς προηγούμενη, σχετική με το θέμα, ενημέρωσή σας.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Λάμπρος Α. Σοφουλάκης

**Κοιν: 1) Εισαγγελείς Εφετών και δι' αυτών σε Εισαγγελείς
Πρωτοδικών και Ανακριτές περιφέρειας τους**

**2) Διεύθυνση Διαχείρισης & Ανάλυσης Πληροφοριών (ΔΙ.Δ.Α.Π.)
της Ελληνικής Αστυνομίας**